

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Lärande Grundskola Skapa i Huddinge
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Lärande Grundskola Skapa. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Lärande Grundskola Skapa i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 18 november 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:11902) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservation av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarna ger eleverna stöd i att utveckla olika idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Lärare och elever uppger i intervju att en arbetsprocess ofta inleds med att lärare går igenom material och tekniker som ska användas i arbetsområdet och att lärare sedan visar bilder och tidigare elevarbeten som inspiration. Elever berättar att de även använder sig av bilder eller filmklipp på internet samt slöjdböcker som finns i klassrummet för inspiration och idéer. Lärare uppger att eleverna i nästa steg får ta fram en skiss. En lärare berättar att några elever brukar göra en tankekarta eller inspirationskollage med bilder, färg- och tygprover innan de börjar med sin skiss. Elever berättar att de oftast ritat flera skisser från olika perspektiv, varefter de tar fram ritningar med mått. Ritningarna ska även innehålla information om vilket material eleven väljer och varför de väljer det. Elever uppger att de därefter planerar sitt arbete steg för steg. Elever berättar vidare att de samtalar med lärarna om sina ritningar.

Samtalen kan exempelvis handla om att vissa mått behöver justeras eller hur de kan anpassa sina projekt så att det blir möjligt att utföra dem inom den givna tidsramen. Enligt elever som intervjuas uppmanar lärarna dem att utveckla sina idéer under arbetets gång. En elev berättar att hen tillverkat en skärbräda där hen under arbetet ändrade handtaget från den ursprungliga skissen för att skärbrädan skulle bli lättare att hålla. Eleven uppger att hens första idé inte var den bästa, men efter att ha resonerat med läraren ändrade hen sin design och blev nöjd med utfallet. En annan elev berättar att hen skulle virka en blomma och att läraren då tipsade om att använda ståltråd för att staga upp blomman. Eleven uppger att läraren beskrev vad som skulle hända om eleven använde ståltråd och eleven valde att prova det förslag som läraren gav och upplevde att resultatet blev mycket bättre. Lärare lyfter i intervju vikten av att elever får pröva sig fram och göra fel utan att det ses som ett misslyckande. En lärare berättar om en elev som kämpade med att tillverka en låda som hela tiden gick sönder där läraren uppmanade eleven att fortsätta framåt. Eleven provade olika lösningar varje gång hen gjorde om arbetet och lärde sig då mycket långsamt vägen.

Lärarna ger eleverna löpande stöd och återkoppling under pågående arbetsprocess, både genom instruktioner och genom dialog och formativ återkoppling. I intervju berättar lärare att det ska vara tydligt för elever vad som ska göras just nu samt vad som ska göras i nästa steg och säger att elever kan få stöd på olika sätt. Lärare uppger att de ofta hänvisar elever till instruktioner eller filmer som de förberett och att de därutöver kan ha en extra genomgång i mindre grupp eller ge enskild handledning. Lärarna berättar att de kontinuerligt visar och instruerar hur eleverna ska gå tillväga genom att föra dialog och ställa frågor till eleverna kring arbetsprocessen. Vid Skolinspektionens lektionsobservation gav lärarna vid flera tillfällen eleverna formativ återkoppling under elevernas arbetsprocess. Exempelvis handleder en lärare en elev som arbetar i tovad och färgad ull. Eleven beskriver sina nästa steg i arbetet och läraren bekräftar elevens plan. Läraren frågar sedan eleven vilken metod hen föredrar att använda och berömmar elevens val, för att sedan ge några konkreta tips för det fortsatta arbetet. Vid ett annat tillfälle ska en elev borra hål för handtaget på sin skärbräda med en pelarborr. En lärare visar eleven maskinens olika reglage och tillsammans provar de hur skärbrädan ska ligga på borrhordet för att borren ska träffa på rätt ställe, utan att ännu ha startat maskinen. När eleven säger att hen är nöjd sätter eleven fast tvingen och läraren håller i skärbrädan och ser till att eleven borrar på ett säkert vis. Elever uppger i intervju att lärarna visar hur de ska göra utan att ta över deras arbete eller göra arbetet åt dem. En elev ger som exempel att hen i ett projekt behövde såga ut flera likadana bitar i trä. Då mätte hen och

ritade ut varje enskild bit innan läraren såg det och föreslog att eleven i stället skulle utgå ifrån en mall.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande men att eleverna endast i begränsad utsträckning får möjlighet att dela erfarenheter med varandra i ett gemensamt lärande.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. Lärare och elever berättar att eleverna oftast inleder terminen med en gemensam uppgift men att eleverna kan välja att utföra uppgiften på olika sätt och med olika svårighetsnivåer. Exempelvis berättar elever att lådor kan tillverkas med eller utan hyllor och lock samt att tröjor kan sys med eller utan huvor och muddar. Elever uppger vidare att lärare utmanar elever att pröva nya tekniker och höja nivån i sina arbeten. Som exempel uppger en elev att en lärare föreslog att hen skulle göra en vas av trä till sin virkade blomma för att kombinera material och därmed öka svårighetsgraden. En lärare uppger i intervju att hen uppmanade en elev som var duktig på att virka och snabbt blev klar med sitt arbete att utmana sig genom att lägga till stickning i sitt projekt. I intervju berättar elever att lärarna ställer höga men rimliga krav utefter elevens förutsättningar. Elever uppger att elever som har kommit längre i sin utveckling behöver visa större självständighet i arbetet och ett eget uttryck i sina produkter medan elever som behöver mer stöd också får det av lärarna. Lärare berättar att de kombinerar höga förväntningar med att vara tydliga kring att övning ger färdighet. Rektorn betonar i intervju vikten av att visa höga förväntningar på eleverna och uppger att detta har varit ett fokusområde i skolans utvecklingsarbete.

Arbetsformerna utgörs oftast av enskilt arbete och eleverna får sällan möjlighet att arbeta tillsammans för att dela erfarenheter med varandra. Arbetet sker enligt lärare och elever till stor del individuellt. Lärare och elever uppger att det händer att elever spontant hjälper varandra i arbetet eller att lärare uppmuntrar till det, men lärare planerar inte för tillfällen där elever får arbeta tillsammans för att dela erfarenheter och utveckla sitt lärande. Under Skolinspektionens lektionsobservation resonerar en lärare och en elev kring hur eleven ska göra hål för ett handtag till sin skärbräda på bästa sätt. En annan elev kommer då med goda råd utifrån egna erfarenheter från ett liknande projekt. Några elever lyfter i intervju att de efter att ha sett en film i slöjden fått svara på frågor i mindre grupper tillsammans. En elev uppger att hen kan ge tips på exempelvis sågtekniker till klasskamrater som hen känner väl, men i övrigt har elever i intervjuer få exempel på att de arbetar tillsammans med varandra inom slöjdamnet.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna löpande reflekterar över arbetsprocess och resultat tillsammans med läraren.

Eleverna får möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess tillsammans med läraren för att främja kreativitet och självständighet. Lärare uppger att de ställer reflekterande frågor till eleverna under lektionerna. Exempel på frågor kan vara vad elever funderar på eller vad nästa steg är i arbetsprocessen. En lärare uppger att elever ibland frågar om deras arbete är klart, varpå läraren då frågar eleverna vad de själva tycker. En annan lärare ger exempel på en elev som skulle använda stämjärn för att skapa skårer i en skärbräda. Eleven frågade då läraren hur djup skåran skulle vara, varpå läraren bad eleven fundera och bestämma det själv. Vid Skolinspektionens lektionsobservation frågar en lärare en elev om syret i en väska varför eleven syrer ihop botten. Eleven får fundera över det innan läraren ger råd om hur eleven ska gå vidare. Vid ett annat tillfälle berömmar läraren en elevs arbete och frågar om eleven ska göra på samma sätt på andra sidan. En elev berättar i intervju att lärare kan ställa frågor om vad som skulle hända om de gjorde på ett visst sätt jämfört med ett annat. Av dokument som begärts in från huvudmannen samt av intervju med lärare och elever framgår att eleverna ska dokumentera sin arbetsprocess och reflektera över den i en digital loggbok. I intervju med lärare och elever framkommer att när elever är klara med ett föremål får de skriva en slutreflektion kring ett antal givna frågor. Frågorna handlar bland annat om vad som varit svårt, vad som fungerat bra samt om eleverna skulle gjort något annorlunda om de hade gjort om processen. En elev berättar exempelvis att hen skrivit om sin virkning som blev ojämn och hur hen gjorde för att lösa det. Lärare uppger att de läser elevernas reflektioner tillsammans och vid behov ger muntlig återkoppling till eleverna efteråt. Exempelvis kan lärarna uppmana elever att utveckla sina reflektioner.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare

erfarenheter, språk och kunskaper.¹ Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna i begränsad utsträckning får möjlighet att lära av varandra. Arbetsformerna i slöjdundervisningen utgörs i första hand av individuellt arbete. Lärarna uppmuntrar visserligen eleverna att ta stöd och hjälp av varandra men organiserar sällan tillfällen där elever ska diskutera eller lösa problem tillsammans i syfte att lära av varandra. Genom att variera arbetsformer och låta eleverna arbeta både enskilt, i par och i grupp ges eleverna möjlighet till att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande och kan därigenom utveckla lärandet ytterligare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna varierar arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservation av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

---

¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

² Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om olika material. Däremot får eleverna kunskaper om olika slöjdmetoder som bidrar till hållbara slöjdprodukter.

Eleverna får endast till viss del fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper samt hur dess ursprung och framställning påverkar miljön. Lärare berättar att hållbarhetsfrågor inte ges så mycket plats i undervisningen. Däremot uppger lärare att eleverna får information om de material som används då det utgör en del av lärarnas introduktion till en ny uppgift som de lägger ut på skolans digitala lärportal. Ett exempel på det är ett bildspel om metall som bland annat handlar om metalls ursprung och hur metall återbrukas. Lärare berättar att de inte har specifika genomgångar om material på högstadiet utan undervisning om olika material och var de kommer ifrån sker på låg- och mellanstadiet. Lärare uppger i intervju att miljö- och materialfrågor dock kan komma upp i enskilda samtal med elever, exempelvis varför de väljer att använda textilspill istället för bomullsvadd som fyllning i olika föremål eller hur fibrer varierar mellan olika träslag. Elever uppger att lärare sällan presenterar materialen de ska arbeta med ur ett hållbarhetsperspektiv utan går direkt vidare till vad eleverna ska göra med materialet. Elever kan i intervjuer inte ge exempel på att de i undervisningen fått lära sig om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv, eller hur materialets framställning och transport påverkar miljön. Några elever uppger att de har sett en film om arbetsmiljön i textilfabriker.

Eleverna får kunskaper om olika slöjdmetoder som bidrar till slöjdprodukter som är användbara, välgjorda eller håller länge. Lärare berättar i intervju hur de anpassar material och tekniker så att föremålet blir hållbart. Exempelvis uppger lärare att de ger elever kunskaper om när de ska sy med raksöm och när de ska sy med sicksacksöm för att sömmen ska hålla. Lärare uppmanar elever att olja in sina köksredskap flera gånger så att köksredskapen tål att användas vid matlagning. I intervju berättar elever att lärarna säger till dem att fokusera på kvalitet i stället för kvantitet. Elever ger exempel som att lärarna uppmanar dem att sy långsamt på symaskinen och vara noggranna när de sinkar för att undvika glipor i infästningen. Under Skolinspektionens lektionsobservation visar en lärare en elev hur hen ska sätta fast sitt föremål med en tving och ger samtidigt eleven råd om att lägga en brädbit emellan för att skydda föremålets yta mot märken. En annan lärare föreslår att en elev som formar ett stolsben med en bandkniv tar en rasp i stället. Läraren säger till eleven att det tar längre tid men att resultatet blir finare.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen ger eleverna tillfällen till reflektion över hur det egna arbetet kan påverka miljön och eleverna får göra egna val av metoder som bidrar till resurshushållning. I intervju uppger lärare att de jämför olika materials egenskaper i enskilda samtal med eleverna, exempelvis varför elever ska använda trikå och inte lakansväv när de syr tröjor samt varför de använder furu i första hand vid träarbete. Lärare berättar att de också visar filmer, till exempel om hur textilier tillverkas, och sedan får eleverna reflektera över miljöfrågor kopplat till det. Lärare uppger vidare att eleverna får reflektera över miljö- och hållbarhetsaspekter i sin slutreflektion när de färdigställt ett föremål. Elever bekräftar detta i intervju, men några elever uppger att det kan vara svårt att reflektera över detta utan att ha fått kunskaper om det i undervisningen. I intervjuer med lärare och elever framkommer att elever i en årskurs får återbruka konservburkar och skapa lampetter av dem. I övrigt uppmanas elever att ta med kläder som går sönder under skoltid till slöjden för att laga dem. En elev berättar att en kamrat en gång lagat sina byxor på slöjden efter instruktioner från läraren. I intervju med elever framkommer att eleverna lärt sig att göra egna val av metoder som bidrar till resurshushållning, exempelvis genom att tänka på hur de ska klippa i tyg och såga i trä för att skapa så lite spill som möjligt.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla

förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen endast i begränsad utsträckning bidrar till att eleverna får fördjupade kunskaper om olika materials egenskaper, ursprung, framställning och transport utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Genom att utforma en undervisning som synliggör olika materials egenskaper, ursprung, framställning och transport ur ett hållbarhetsperspektiv kan eleverna få en fördjupad kunskap och förståelse om hur olika material påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

---

³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservation av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett kön möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Rektorn uppger i intervju att eleverna läser båda materialinriktningar som det gemensamma ämnet slöjd i samtliga årskurser. Rektorn uppger vidare att slöjdgrupperna i samtliga årskurser i högstadiet är könsblandade och att lärarna skapar undervisningsgrupper med utgångspunkt i att grupperna ska vara balanserade mellan könen och i övrigt likvärdiga. Rektorn berättar att både flickor och pojkar får möjlighet att arbeta med material från båda materialinriktningarna samt prova en kombination av material. Som exempel ger rektorn att elever byggt pallar med en stomme av trä och en sits av tyg och att elever broderat på lock till lådor av trä.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i viss utsträckning lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna arbetar till viss del för att vidga elevernas perspektiv om manligt och kvinnligt, men det sker inte som en planerad del av undervisningen. Lärare uppger i intervju att de inte diskuterar några speciella aspekter kring jämställdhet om inte elever ställer frågor kopplat till det eller ifrågasätter något som lärarna planerat. En lärare ger som exempel att det i en undervisningsgrupp var svårt att få pojkar att sticka. Läraren berättade då om manliga modeskapare och visade också bilder på sin pappa som tycker mycket om att sticka i syfte att motverka könsstereotypa uppfattningar. Lärare uppger vidare att det ofta kommer upp i

undervisningen att det inte bara är män som arbetar som snickare, att det inte bara är kvinnor som syr, samt hur det förr mest var män som var skraddare och fortfarande är så i många länder. Av huvudmannens inskickade dokument framgår att både flickor och pojkar får pröva en bredd av metoder och tillverka olika föremål i slöjdundervisningen på högstadiet. Lärare uppger i intervju att eleverna väljer material och metoder som de känner sig mest bekväma med och är intresserade av, men kan inte ge exempel på att de aktivt utmanar elever att göra icke-könstraditionella val. Elever kan inte heller ge exempel på hur jämställdhetsfrågor tas upp i slöjdämnet men uppger att både flickor och pojkar ges samma förutsättningar att pröva olika metoder och material i slöjden.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 3

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare i viss utsträckning lyfter frågor kopplade till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen, men det bygger på initiativ från eleverna och inte som en medvetet planerad del av undervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella

---

⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

könsmönster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmanar eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Anna-Carin Kostic

Beslutsfattare

Signerat av: Anna-Carin Kostic

X Maria Hermansson

Föredragande

Signerat av: Maria Hermansson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Åke Isaksson deltagit.

---

⁵ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-04-29

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Lärande Grundskola Skapa den 14 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Maria Hermansson och Åke Isaksson.

Skolenheten är en fristående skola verksam i Huddinge kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–9. Förskoleklass och årskurserna 1–6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går cirka 420 elever varav cirka 160 i årskurs 7–9.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En lektionsobservation
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från de skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁷ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁸

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁹

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹⁰

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹¹ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

⁶ 26 kap. 20 § skollagen.

⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

⁸ 1 kap. 5 § skollagen.

⁹ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

¹⁰ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹¹ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹²

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹³

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

¹² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹⁴

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁵

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁶

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁷

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁶ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁸

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²⁰ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²¹ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²²

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁹ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

²⁰ 2 kap. 9 § skollagen.

²¹ 2 kap. 10 § skollagen.

²² Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²³

---

²³ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.